

Asia: VN/538/2019-422

Ehdotukset jätealan asetuksiksi (EU:n jätesäädöspaketti)

Jätehuollon järjestämistä koskevat yleiset vaatimukset (luku 2)

- Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetun jäteasetuksen luvusta 2 ja sen perusteluista.

10§, 1 momentti kohta 6: Kannatamme uutta velvoitetta, jonka mukaan jäteastioiden täyttymistä tulee seurata alueellisilla vastaanottoaikoilla. Korostamme asetusehdotuksen kirjausta, jonka mukaan seurannassa ei velvoiteta automaattisten seurantajärjestelmien käyttöön. Automaattinen jäteastioiden täyttymisen mittaus ei ole ainoa, eikä kaikissa tapauksissa paras keino hyvän palvelutason varmistamiseen. Usein esimerkiksi jäteastioiden punnitukset ovat yhtä hyvä tai jopa parempi tapa. Parhaaseen tulokseen päästään eri menetelmiä joustavasti yhdistelemällä.

10§, 1 momentti kohta 7: Ehdotettu kategorinen vaatimus muiden kuin bio- ja sekajäteastioiden puhdistamisesta vähintään kerran vuodessa on ylimitoitettu. Sen sijaan keräyksen järjestäjä on syytä velvoittaa seuraamaan astioiden siisteyttä ja puhdistamaan astiat tarvittaessa.

Jäteastiat on tärkeää pitää kunnossa ja puhtaina. Käytäntö on kuitenkin osoittanut, että lajitellut pakkausjätteet ovat niin puhtaita, että astioiden pesua tarvitaan vain satunnaisesti. Kaikkien astioiden peseminen vuosittain veisi merkittävästi resursseja saavutettavaan hyötyyn nähden, lisäksi liikennöintiä pisteillä ja nostaisi turhaan pakkausten tuottajavastuusta aiheutuvia kustannuksia.

Jätteiden erilliskeräys ja hyödyntäminen (luku 4)

- Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetun jäteasetuksen luvusta 4 ja sen perusteluista

24§: Kannatamme vahvasti ehdotusta, jonka mukaan jätedirektiivissä esitettyjä yhdyskuntajätteen kierrätystavoitteita ei kiristetä kansallisesti. Direktiivin mukaisten tavoitteiden saavuttaminen on harvaan asutussa Suomessa merkittävästi haastavampaa kuin monissa muissa maissa. Lisäksi uusi kierrätysasteen laskentatapa kiristää tavoitteita tavalla, jonka tarkkaa merkitystä ei vielä tunneta.

Yhdyskuntajätteen kierrätystavoite velvoittaa kollektiivisesti kuntia ja jätteen haltijoita. Sen sijaan tuottajavastuullisille yrityksille on asetettu kohdennetut ja sitovat tavoitteet. Vastaavanlaisten kohdennettujen kierrätystavoitteiden asettaminen myös muille selkeyttäisi vastuita ja eri tahoilta tarvittavien toimien arviointia. Tämä tulisi tehdä mahdollisimman nopeasti, jotta sillä olisi merkitystä vuodelle 2025 asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.

Kirjanpito jätteistä, siirtoasiakirja ja viranomaiselle toimitettavat tiedot (luku 5)

- Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetun jäteasetuksen luvusta 5 ja sen perusteluista.

-

Muut asetuksen säännökset

- Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetun jäteasetuksen muista säännöksistä ja niiden perusteluista.

-

Valtioneuvoston asetukset ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta, PCB-laitteistojen käytön rajoittamisesta ja PCB-jätteen käsittelystä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta sekä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetuista muutoksista ympäristönsuojelusta, PCB-laitteistojen käytön rajoittamisesta ja PCB-jätteen käsittelystä sekä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annettuihin asetuksiin sekä niiden perusteluista.

-

Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetuista muutoksista kaatopaikka-asetukseen sekä niiden perusteluista.

-

Valtioneuvoston asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetusta pakkaus- ja pakkausjäteasetuksesta ja sen perusteluista.

7§ ja 8§: Asetusehdotuksen tärkein täsmennystä vaativa kohta on kierrätystavoitteiden määrittäminen siten, että rekisteröityneet pantittomien ja pantillisten pakkausten tuottajat vastaavat kierrätystavoitteiden saavuttamisesta asetusehdotuksessa esitetyllä tavalla yhdessä, mutta ainoastaan itse markkinoille tuomiensa pakkausten osalta.

Ehdotuksen pykälää 7 ja 8 voi nyt tulkita niin, että rekisteröityneet tuottajat vastaisivat kierrätystavoitteiden saavuttamisesta kaiken Suomen markkinoille tuodun pakkausjätteen osalta. Se tarkoittaisi käytännössä, että rekisteröityneiltä tuottajilta vaadittaisiin merkittävästi esitettyjä kierrätystavoitteita korkeampien kierrätysasteiden saavuttamista. Tämä nostaisi tuntuvasti vastuunsa hoitavien yritysten kustannuksia ja antaisi kasvavaa kilpailuetua tuottajavastuunsa hoitamatta jättäville yrityksille. Tämä ei voi olla lainsäätäjän tarkoitus.

Kierrätysvastuun selkeä määrittely on olennaisen tärkeää juuri nyt, kun valtakunnallista pakkaustilastointia ollaan muuttamassa. Nyt rekisteröimättömien tuottajien (vapaamatkustajat, etäkauppa jne.) pakkausjätteet puuttuvat tilastoista, mutta jatkossa nämä pakkausjätemärit arvioidaan ja lisätään Suomen pakkaustilastoon. Tämä muutos on tuotu selkeästi esiin asetusehdotuksen perusteluiden kohdassa 2.4. Aiempien selvitysten perusteella tiedetään, että tilastojen ulkopuolella on noin 15 prosenttia pakkausjätteen kokonaismäärästä.

On erittäin kannatettavaa, että direktiivissä esitettyjä pakkausjätteen kierrätystavoitteita ei esitetä kiristettäväksi kansallisesti. Perusteet ovat pääosin samat kuin yhdyskuntajätteen kohdalla.

10 §, momentti 1, kohta 3: Kartonki-, lasi- ja metallipakkausten alueellisten vastaanottopaikkojen minimimäärän alentaminen 1 850 pisteestä 1 000 pisteeseen on hyvä ja perusteltu esitys. Se mahdollistaa alueellisen vastaanottoverkon sopeuttamisen laajenevaan kiinteistökeräykseen.

Alueellisen vastaanoton palvelutason ja tehokkuuden kannalta pidämme olennaisen tärkeänä, että alle 500 asukkaan taajamissa ja haja-asutusalueella olevien pisteiden määrää ei sidota kauppapaikkojen määrään, kuten nyt on tehty. Jos näiden pisteiden määrälle halutaan asettaa jokin minimimäärä, sen tulisi olla korkeintaan puolet kauppapaikkojen määrästä. Muussa tapauksessa merkittävä osa alueellisista vastaanottopisteistä joudutaan sijoittamaan paikoille, joissa niille ei ole juurikaan käyttäjiä. Tämä heikentäisi merkittävästi ekopisteverkon palvelutasoa, sen kautta kerättäviä pakkausjätemääriä ja lisäisi keräyksen päästöjä.

Kauppapaikkojen määrään sidottu pistemäärävaatimus alle 500 asukkaan taajamissa tarkoittaisi, että pisteitä voitaisiin vähentää lähinnä taajamissa, missä pisteiden käyttö on suurta. Vuonna 2020 1 000 suurinta Rinki-pistettä palveli asukkaita niin kattavasti, että niihin palautettiin 91 % koko Rinki-ekopisteverkon materiaalikertymästä. Syynä lienee se, että myös harvemmin asutuilla alueilla asuvat käyvät asioimassa taajamien kaupoissa ja palauttavat samalla pakkausjätteensä siellä oleviin pisteisiin.

10 §, momentti 2: Muille kuin kuluttajille tarkoitettujen vastaanottoaikojen minimimäärää ei tulisi nostaa 30:stä 60:een. Se ei ole palvelutarpeen kannalta perusteltavissa. Tämä on tullut esiin mm. kuljetus-yritysten kanssa käydyissä keskusteluissa. Esimerkiksi nykyisistä lasipakkausjätteen 38 alueterminaalista yhdeksässä vastaanotetaan lasipakkausjätettä alle 100 tonnia vuodessa. Tämä osoittaa, ettei kaikille nykyisillekään terminaaleille ei ole tarvetta.

12§: Tuottajien maksuosuuksien mukauttamista koskevat periaatteet on muotoiltu pääosin hyvin. Maksujen mukauttaminen siten, että asiakkaat kokevat maksut tasapuolisiksi ja ymmärtävät, mihin niillä pyritään, on haastava tehtävä. Ehdotamme pykälässä esitettyjen periaatteiden yksinkertaistamista seuraavalla tavalla:

- Kohdat 2 ja 7 ovat suurelta osin päällekkäisiä, joten kohta 7 voitaisiin poistaa kokonaan.
- Kohta 6 tulisi poistaa, koska erilaisia ympäristömerkkejä, standardeja ja sertifikaatiojärjestelmiä on runsaasti, eivätkä ne välttämättä edes ohjaa samaan suuntaan. Tuottajavastuullisille yrityksille voi olla vaikeaa ymmärtää, miksi juuri heidän sertifikaatiojärjestelmänsä ei aina johda edullisempiin kierrätysmaksuihin.

19§, momentti 1: Tuottajayhteisöt ilmoittavat seurantatiedot nykyisin viranomaiselle vuosittain syyskuun loppuun mennessä. Ilmoitusaikataulun kiristäminen kesäkuun loppuun on haastavaa erityisesti, kun tuottajavastuullisten yritysten määrä kasvaa samanaikaisesti. Mikäli ilmoitusajankohtaa aikaistetaan, tilastoja jouduttaneen päivittämään viranomaiselle selvästi nykyistä useammin.

19§, momentti 3: Momentin 1 kohtaa 1 (markkinoille tuotu pakkausmäärä) ei voi käytännössä eritellä käsittelymenetelmittäin. Osa pakkauksista ei päädy tuottajien käsittelyyn, vaan esimerkiksi sekajätteen mukana kunnallisille ja yksityisille käsittelijöille. Näin ei tuottajilla ole tietoa kaiken markkinoille tuodun pakkausjättemäärän jakautumisesta eri käsittelymenetelmiin.

Valtioneuvoston asetukset käytöstä poistettujen renkaiden erilliskeräyksestä ja hyödyntämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta, sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta, paristoista ja akuista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta sekä romuajoneuvoista sekä vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ehdotetuista muutoksista käytöstä poistettujen renkaiden erilliskeräyksestä ja hyödyntämisestä, sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta, paristoista ja akuista sekä

romuajoneuvoista sekä vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa annettuihin asetuksiin ja niiden perusteluista.

-

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne muista mahdollisista jätealan asetuksiin liittyvistä asioista.

-

Hedayet Sari
Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy